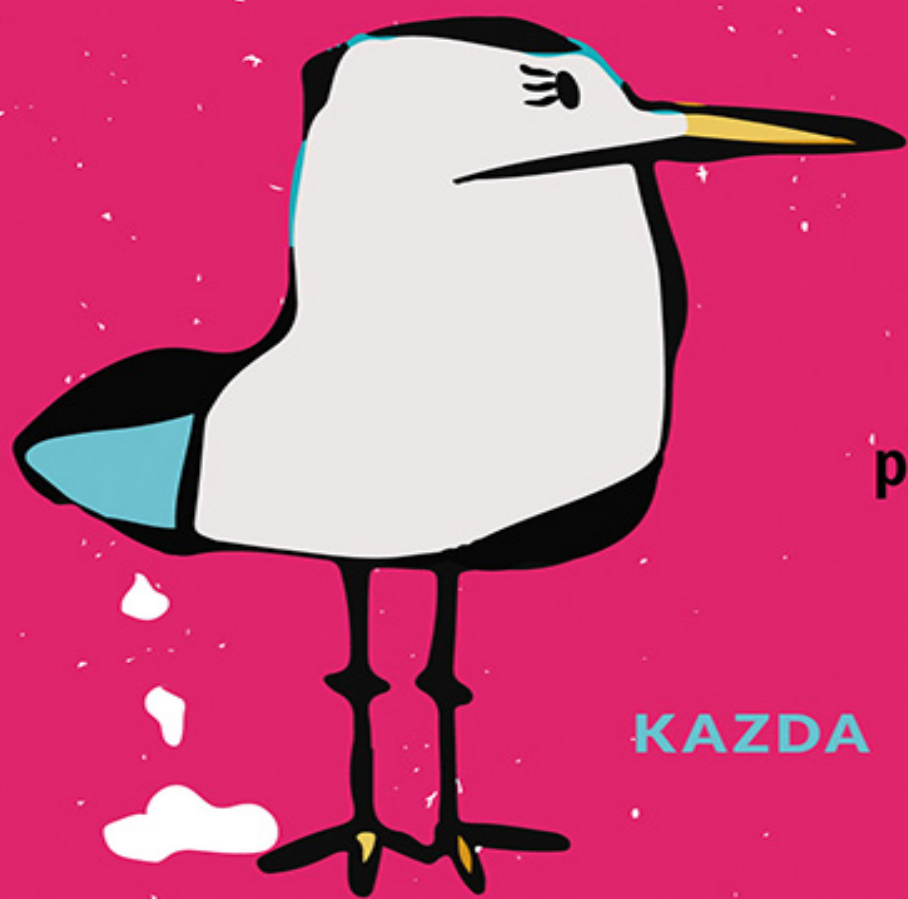

LEA BLUMENTHALOVÁ

UDĚLEJ TO JAKO RACEK.

VY - - - SE
NA TO!

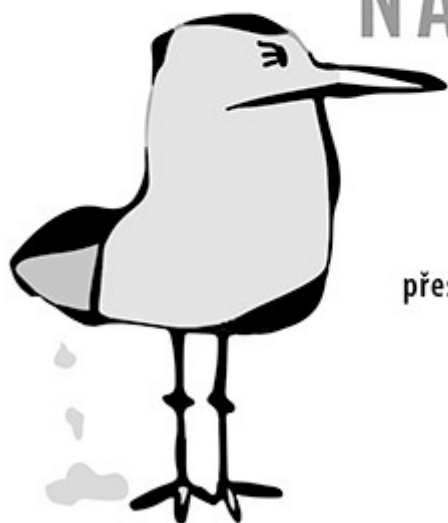

Jak jsem
(téměř)
přestala být milá

KAZDA

LEA BLUMENTHALOVÁ

UDĚLEJ TO
JAKO RACEK.
VY... SE
NA TO!

Jak jsem
(téměř)
přestala být milá

KAZDA

Vydalo Nakladatelství KAZDA, s.r.o., v roce 2023.

Nové sady 2, 602 00 Brno

www.knihykazda.cz

info@knihykazda.cz

tel.: +420 725 518 237

Elektronické vydání:

Vydalo Nakladatelství KAZDA, s.r.o.

Všechna práva vyhrazena

Datum poslední aktualizace: duben 2023

Formát elektronické knihy: EPUB

ISBN 978-80-7670-112-0

Vytvoření elektronické verze PureHTML.cz, 2023

Papírové vydání:

V originále vyšlo pod názvem *Mach's wie die Möwe, schieß drauf!*

od Ley Blumenthalové, ISBN 978-3-8338-8321-7

© 2022 by GRÄFE UND UNZER VERLAG GmbH, Mnichov, Německo

Czech translation copyright: © 2023 by NAKLADATELSTVÍ KAZDA, s.r.o.

1. vydání

Všechna práva vyhrazena.

Překlad: Martin Richter

Jazyková redakce: Lucie Peláková, Marie Kejvalová

Ilustrace: Tatiana Davidova, Getty Images (calvindexter)

Grafický layout: Björn Fremgen, KONTRASTE

Sazba: ARTEDIT, spol. s r. o., Praha

Grafická úprava obálky: Ki36 Editorial Design, München, Daniela Hofner

Fotografie na obálce: Verena Braun, Lichtzeichneri

Tisk a vazba: FINIDR, s.r.o., Český Těšín, Česká republika

ISBN: 978-80-7670-105-2

Naše knihy dodávají na trh Euromedia Group, Infinity Zoom, KARAVELA, Kosmas, Pavel Dobrovský – BETA a Pemic Books.

Knihy lze zakoupit v knihkupectvích nebo výhodně přímo u nakladatele na www.knihykazda.cz.

„Pokud se s tebou chce někdo hádat, začni jíst sušenky.

Chutnají dobře a nic neuslyšíš.“

Keksík (Sezame, otevři se)

PŘEDMLUVA

Na značky, připravit... úsměv! Proč existují lidé, kteří prostě nesnášejí konflikty

„Slečno Blumenthalová! No, alespoň jsem vás konečně zastihla osobně.“

Stojím ve dveřích a dívám se na mrzutou tvář naší susedky. Paní Presselová si má vždycky na co stěžovat. Buď jí nevyhovuje počasí (buď je moc teplo, příliš zima, moc vlhko, příliš sucho), nebo je to tu „trochu moc Hamburk“, noví nájemníci v podkroví jsou v jejích očích nepřijatelní (příliš mladí, příliš hluční, příliš veganští) či podle ní to, že se opět zvýšily poplatky za služby, hraničí se šikanou. Pokud je to možné, paní Presselové se vyhýbám. I kdyby to znamenalo stát tři minuty za dveřmi bytu v zimním oblečení, zatímco ona sestupuje ze schodů a při tom kriticky komentuje každé smítko prachu.

Tentokrát nemůžu čekat za dveřmi, dokud neodejde. Otevřela jsem jí, protože paní Presselová zazvonila, a teď tu stojím a připravuju se na všechno.

Svůj pohled upírá na můj obličej. Pak ho s obviňujícím výrazem stočí dolů, napravo od rohožky, kde stojí moje běžecké tenisky. „To není hezký pohled,“ prohlásí a nahlas nasaje nosem vzduch.

Měla byste mě vidět, jak běhám podél Alstery, pomyslím si, to není hezký pohled.

Svoji myšlenku samozřejmě nevyslovím, ale na paní Presselovou se usměju a doufám, že ji to odzbrojí. Úsměv je jakýsi prapůvodní reflex, jímž můj mozek reaguje, kdykoli jsem konfrontována s nějakým problémem nebo problematickou osobou – pravděpodobně v naději, že se mi díky

tomu lepší nálada. I když jsem už mezitím pochopila, že křečovitý permanentní úsměv vede spíš k depresi. Zjistil to jeden psycholog z Japonska a jako výzkumník ze země kulturně podmíněného neustálého úsměvu musí koneckonců vědět, o čem mluví.¹

Na paní Presselovou moje snaha neudělá dojem a úsměv mi neopětuje. Místo toho se znovu zhluboka nadechne a prohlásí: „Když přijdu domů po dlouhém dni v práci, slečno Blumenthalová, nechci, aby mě tu přivítaly vaše...“ zaváhá a hledá správné slovo, „... sešmajdané a špinavé běžecké boty. S prominutím.“

Dělá mi čím dál větší problémy se usmívat. Zvažuju, že budu předstírat mdloby. Také mě napadne, že budu hrát mrtvou. Některá zvířata si tímto způsobem velmi úspěšně zajišťují přežití.

„Kromě toho tu jde o požární předpisy,“ pokračuje nerušeně, když si všimne, že nejsem schopná reagovat. „Kdyby hořelo a já bych musela utéct z bytu, mohla bych o vaše boty zakopnout a kdovíco si zlomit. Pak bych tu ležela na chodbě, zatímco kolem mě by zuřil oheň. Vidíte, že to takhle nejde.“

Úsměv na mé tváři se pomalu hroutí. Pravděpodobně už vůbec nevypadá jako úsměv, ale jako grimasa na jedné z přízračných Goyových olejomalb.² A určitě nebude trvat dlouho a dostaví se deprese. Nakonec si tiše odkašlu. „Paní Presselová,“ pronesu opatrně, ale její zdvižený ukazováček mě okamžitě umlčí. Teď už si nepřeju zmizet kdesi v otvoru v zemi, ale splynout s hrubým povrchem malby na stěnách chodby.

„Vaše běžecké boty by mě mohly stát život!“

Vnitřní hlas mi říká: *Ano, nebo taky skutečnost, že kouříte dvě krabičky cigaret denně a pravidelně usínáte u příliš hlasitě puštěné televize – což my sami slyšíme i se špunty v uších o patro níž –, pravděpodobně s cigaretou v ruce. To by pak znamenalo i ohrožení našeho života a zdraví.*

Bohužel se zdá, že spojení mezi hlasem v mém uchu a mým řečovým centrem se zcela přerušilo. Protože místo toho, abych řekla něco vhodného, rozvážného, odmítavého, nebo dokonce nevlídného, donutím koutky úst, aby se znovu zvedly, a zašvitořím: „Ale samozřejmě, paní Presselová. Už si nebudu nechávat boty na chodbě.“ Sehnu se, zvednu špinavé boty a postavím je do bytu, kde na parketách okamžitě zanechají

blátivý otisk.

„Vidíte? Proč to takhle nešlo hned,“ raduje se paní Presselová a odchází.

Existují lidé, kteří říkají svůj názor, i když vědí, že tím vyvolají určitou reakci. Můj přítel Boris je přesně takový případ. Když se mu něco nelíbí, otevře pusu, řekne, co si myslí, a věci se začnou dít. Nedělá mu vůbec žádný problém udělat povyk nebo se dostat do sporu, a to ani s lidmi, které dobře zná (nejlépe se mnou), ani s lidmi, kteří jsou mu ukradení. Pravděpodobně se nejmenuje tak, jak se jmenuje, bezdůvodně. Boris je zkrácenina slovanského jména Borislav, kdy první část znamená „boj“ a druhá část „sláva“.³ Sláva skrze boj. Je patrné, že se nevyhýbá konfrontacím a rád dráždí lidi kolem sebe štiplavými poznámkami, ačkoli v hloubi duše by neublížil ani mouše a je to opravdu hodný a sympatický chlap.

A pak jsem tu já. Lea Blumenthalová, se čtyřicítkou na krku, uprostřed života a neschopná konfliktu. Když o tom tak přemýšlím, jsem příliš milá. Možná je to tím jménem. Lea pochází z hebrejštiny a znamená buď „kráva“, nebo „ten, kdo se namáhá“.⁴

Ale to jen tak na okraj.

Zrádné je, že konflikty si mě najdou, ať se před nimi schovávám jakkoli dobře. Někdy mám pocit, že mám v těle implantovaný neviditelný GPS vysílač, který spolehlivě informuje všechny křiklouny a svárlivce, že se mnou nebudou mít žádnou práci. Nejhorší jsou pro mě vánoční svátky, kdy jsem s rodinou a hrozí, že se nálada každou chvíli zvrtné, protože otec s ničím nepomůže, matka vystresovaně pobíhá po kuchyni a stejně mi nedovolí, abych jí pomohla, a všichni jsou prostě strašně vynervovaní, protože teď bychom se prosím měli lusknutím prstu svátečně naladit. Děsivé. Proto si s Borisem často bereme na Vánoce dovolenou – i když své rodině to vysvětluju tak, že díky svátkům ušetříme dny volna.

V hloubi duše chci žít v harmonii. Nechci být obklopena lidmi, kteří mi neustále sdělují svoje názory, o něž jsem se neprosila. Upřímně ani nechápu, proč má tolik lidí neustále tolik názorů. Možná nás k tomu přivedl internet, kde můžeme pod rouškou anonymity jako prudic_81 vypouštět do světa svou špatnou náladu. Nebo jsme prostě zapomněli,

jak být milí. Držet se trochu zpátky. Jednoduše mlčet, protože nemáme co říct nebo nechceme kazit náladu. To je škoda. Protože si myslím, že by se nám všem hodila pořádná dávka laskavosti.

Problém je v tom, že v tomhle boji se teď cítím dost osaměle. Přitom si nedokážu představit, že tam venku opravdu existují lidé, kteří se rádi hádají. Kteří mají plné police spisů, v nichž uchovávají soudní dokumenty o svých nesčetných žalobách a protižalobách jako cennou sbírku známek. Kteří se rozcházejí s rodinou, protože nechápou, proč by měli platit sedminu nákladů na pohřeb babičky, když mají nárok na třetinu dědictví. Kteří se ráno podívají do zrcadla a spatří nepřátelský obličej, jež o hodinu později ukazují světu v úplně stejném stavu, a je jim úplně jedno, jestli se někomu líbí, nebo ne.

Kdo by něco takového chtěl?

Já ne. Chci být oblíbená. A dívat se na své okolí s vlídností. Chci reagovat klidně a vyrovnaně a procházet světem s úsměvem. Harmonie jako trvalý stav – přesně takhle si to představuju.

Přesto jsou chvíle, kdy se mi z mého nezměrného nutkání vyhybat se hádkám a neshodám chce prostě zvracet. Rozčiluje mě, že se dávám na ústup, místo abych stála široce rozkročená s rukama v bok jako Wonder Woman. Především mě unavuje, že se nechovám hezky proto, že bych chtěla, ale protože to neumím jinak. Pak se totiž hned ocitnu v dalším konfliktu, a to sama se sebou. Jsem sice milá, ale nemám ráda vnitřní spory.

Je jen škoda, že existují lidé jako paní Presselová. A Boris.

Když se vrátím do obývacího pokoje a řeknu svému přítelovi o výstupu paní Presselové, zvedne obočí a zamručí: „Tvoje boty v bytě NEBUDOU, když jsou tak špinavé. Zůstanou pěkně na chodbě.“

„Ano, ale požární předpisy...“ začnu, neomalenež mě však přeruší.

„Platí i pro tu starou rašpli a její gumovník, kolem kterého se vždycky musíš prodírat cestou na půdu. Už třikrát jsem na něm zůstal viset.“

Zkroušeně a se svěšenými rameny přiznávám: „Už jsem jí řekla, že ty tenisky z chodby zmizí.“

Boris se na mě chvíli ohromeně dívá. „Ustupuješ jí jenom kvůli své

závislosti na harmonii.“

„Nejsem *závislá* na harmonii!“ rozčiluju se a dosednu na pohovku, až polštáře nadskočí. V duchu dodám: *Přinejmenším bych ti to nikdy nepřiznala.*

„Ne, ne, jasně.“ Pak se na mě podívá a zasměje se. „Co to tedy má být, něco jako přehnaná inhibice kousání 5?“ Pohlédne na psa a pes na něj vrhne svůj oddaný pohled. Alespoň někdo je na mé straně. „To, že odmítáš vstupovat do jakýchkoli konfliktů a nejsi schopná říct ne, už by se dalo vykládat jako závislost na harmonii. To je jen malý námět k zamyšlení.“

„Nesmysl,“ odpovím. „Prostě nemám ráda hádky.“

„Nikdo nemá rád hádky,“ prohlásí Boris a vezme mi polštář, který jsem si právě nacpala pod paži.

„Ty ano.“

„Ne.“

„Ale ano.“

„Řekl jsem ne.“

„Dobře.“

Boris na mě nevěřícně pohlédne a nakonec se začne smát. Nakloní se ke mně, přitáhne si mě k sobě a políbí mě. „Miláčku, umíš všechno možné, ale prostě nejsi schopná se s někým pohádat. Ale na tom nezáleží. Jde ti zkrátka něco jiného.“

„Pff,“ odfrknu si. A pak už nic neříkám. Koneckonců se nechci hádat. A Boris se ve svém hodnocení až tak nemylí, i když samozřejmě přehání.

Nerada se hádám. No a co? To přece opravdu není špatná vlastnost. Neshody, konflikty, hádky – to není nic pro mě. Nevím, proč tomu tak je. Ale to není důležité. Svět potřebuje mírotvůrce. Potíživců je přece dost. Kromě toho všechno lze opravdu bez výjimky dělat i v harmonii. Lidé, kteří se hádají, se podle mě nedokážou chovat jako dospělí. Místo toho uváznou v jednom ze sedmi kruhů pekla, především v tom, v němž nedokážou ovládat svůj hněv. To prostě nepotřebuju. Moudřejší ustoupí. Nemusím se hádat, abych dosáhla svého. Mám dobré argumenty. A jsem přesvědčivá. A...

„Borisi?“

Neodvrátí pohled od televize. „Hm?“

„Opravdu si myslíš, že jsem závislá na harmonii?“

Podívá se na mě. V jeho pohledu rozpoznávám náklonnost a... soucit?

„Umím to i jinak!“ vyhrožuju.

Boris ztlumí zvuk u televize a otočí se ke mně. „Dobře, tak mi to předved.“

„Ted?“

„Ano.“

Ale ne. Co jsem to udělala? „Dobře, jak?“

„Jdi za paní Presselovou a řekni jí, že tvoje boty zůstanou na chodbě. Bez ohledu na požární předpisy. A jestli na tom trvá, musí stejně přistoupit i ke gumovníku.“

Polekaně vytřeštím oči. Zrychlí se mi tep, vyschne mi v ústech a nervózně lapám po dechu.

Začnu si žmoulat ruce. „Můžu dostat nějaký jiný úkol?“

„Ne.“

„Prosím.“

„Ne.“

„Fajn.“

Podívá se na mě vyzývavě. „Jdi do toho. Dokaž mi to.“

S roztřesenými koleny vstanu z pohovky, vyklouznu z obývacího pokoje jako spráskaný pes a naposledy se na Borise s nadějí v očích podívám. Ale on už se zase kouká na televizi a dál si mě nevšímá.

Tiše se odevzdávám svému osudu. Opouštím byt. Pro jistotu nechávám dveře pootevřené. Pokud budu muset utéct a Presselová mě bude pronásledovat na chodbu, nechci ztrácet čas hledáním správného klíče. V kině, které mám v hlavě, pouští promítač jeden příšerný klip za druhým: Paní Presselová, která se postaví přede mě a nadává mi. Paní Presselová, která mě zadupe do země. Paní Presselová, která se mnou už nikdy nepromluví ani slovo. Udá mě správně nemovitostí. Osobně nám předává výpověď z nájmu. Připravuju si věty. Všechny začínají slovy „Milá paní Presselová...“ a žádná z nich nekončí vykřičníkem.

Zatímco stále přemýšlím, doploužím se do dalšího patra. Asi minutu stojím před dveřmi bytu. Jsou trochu pootevřené, pravděpodobně proto,

aby cigaretový kouř mohl unikat na schodiště. Dělá se mi špatně. Pak stisknu zvonek.

KAPITOLA

1

Ten, kdo následuje stádo, má před sebou jen zadky: Proč (přesto) chceme patřit do skupiny

„Tak co? Jaké to bylo?“ Boris se na mě dívá s očekáváním a širokým úsměvem na tváři. Alespoň někdo se tu baví. „Ukázala jsi jí, zač je toho loket?“

Klesnu na pohovku v dostatečné vzdálenosti od Borise. „Ano.“

Vyčkává. Když nereaguju, sesune se zpátky na pohovku. „Věděl jsem to. Závislost na harmonii. Je to beznadějně.“

Zoufale zabořím obličej do dlaní. „Opravdu jsem se snažila. Opravdu.“

„Hm, hm. A co tenisky?“

Nejistě se na něj podívám.

„Gumovník?“

Odvrátím pohled.

„Ale Leo!“ povzdychne si významně a zároveň trochu zklamaně.

Odkáshu si. „Je tu ještě jedna věc. Mám tě požádat, abys neparkoval pokaždé tak blízko jejího auta. Je tu prý dost místa pro všechny.“

Chvilí je naprosté ticho. Pak si všimnu, jak Borisovi začíná pulzovat žíla na spánku. Vyskočí z pohovky, vyběhne z obýváku a sáhne po klíči. Chci ho následovat, abych ho zastavila, ovšem s překvapením zjišťuju, že vůbec nehodlá jít nahoru k paní Presselové – ale na dvůr. Z okna kuchyně sleduju, jak Boris vyjíždí s autem z parkovacího místa a znovu ho zaparkuje tak těsně, že paní Presselová do svého vozu zítra nebude moct na straně řidiče nastoupit.

O minutu později se do bytu vrací velmi spokojený Boris. Demonstrativně položí moje špinavé tenisky před dveře bytu.

„Borisi, co to děláš?“ snažím se zachránit, co se ještě zachránit dá. „Z toho budou jen nepříjemnosti!“

Usmívá se od ucha k uchu. „No právě. Už se těším.“

Druhý den odpoledne raději opustím byt. Nechci být u toho, až se Boris

a paní Presselová po návratu z práce střetnou, a kromě toho jsem s Tinou domluvená, že si půjdeme zaběhat podél Alstery. To, že dobrovolně svižným tempem popobíhám na smluvené místo, vypovídá hodně o mé touze vyhnout se situaci doma. Protože nesnáším běhání. Obvykle chodím alespoň o pět minut později, protože vsedě na gauči hledám výmluvy, proč dnes nemůžu jít. A nakonec se vzchopím, neboť z představy, že bych Tině lhala, se mi dělá skoro špatně.

Ale já jsem notorická lhářka. Alespoň pokud jde o běhání.

Tahle moje aktivita vznikla tak nějak samovolně (přinejmenším naše domluva – chodit samostatně běhat mi totiž ani po půl roce nejde!). S Tinou jsme seděly v kavárně, obě jsme si stěžovaly na své postavy a nesportovnost, která se s věkem nutně nemusí zlepšit, a Tina najednou prohlásila: „Pojďme se spolu jednou týdně protáhnout kolem Alstery. Oběma nám to prospěje a budeme se pravidelně vídat.“

Nadchlo mě to. Protože i když nerada běhám, myslím, že chození je naprosto v pořádku. Tina bohužel nemyslela, že se budeme procházet. Uvědomila jsem si to ve chvíli, kdy mi následující středu asi 20 minut před naším setkáním poslala své selfíčko. Byla na něm ona ve sportovním oblečení, jak stojí před zrcadlem a ukazuje vítězné věčko. „Připravená na náš první výběh!“ stálo pod fotkou.

Na chvíli se mi zatočila hlava. „Do hajzlu!“ zařvala jsem hlasitě. „Tina nechce jít na procházku, chce jít běhat!“

Boris vyšel z kuchyně, v ruce držel kelímek s jogurtem, z něhož si nabíral lžičkou. „A co teď?“

Vběhla jsem do ložnice. Pes naklonil hlavu a zakňučel. „Ten musí zůstat doma. A já se musím převléknout!“

„Ale ty nesnášíš běhání. Máš na to vůbec vhodné oblečení?“ zavolal za mnou Boris.

„Někde ano,“ odpověděla jsem z hlubin šatní skříně, zatímco jsem vytáhla zaručeně příliš elastické běžecké legíny, které jsem si kdysi koupila v domnění, že jednou budu sportovat. Bohužel z dobrého úmyslu tehdy nic nebylo, což se projevilo i na mé postavě. Spandex je naštěstí pružný.

O tři minuty později jsem našla i běžecké boty a vtěsnala se do nich.